

Lähetäjä: Ohkolan Kyläsanomat
Lähetetty: perjantai 8. joulukuuta 2023 14.06
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023
Liitteet: Mielipide Fingridin voimajohtohankkeesta-allekirjoituksilla.pdf

Luokat: Tiina

Mielipide Fingridin voimalinjahankkeesta.
t. Ohkolan Kylä

8.12.2023

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: UDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

YLEISTÄ

Fingrid tulee investoimaan lähitulevaisuudessa kantaverkon rakentamiseen useita miljardeja euroja. Uutta kantaverkkoa tarvitaan vihreään siirtymään, eli siirtymiseen uusiutumattomista energialähteistä kohti uusiutuvia energialähteitä.

Vihreällä siirtymällä tarkoitetaan muutosta kohti ekologisesti kestäväää taloutta ja kasvua. Vihreässä siirtymässä talous nojaa vähähiilisiin energiaratkaisuihin sekä tukeutuu kiertotalouteen ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin. Vihreän siirtymän ytimessä on myös periaate, jonka mukaan silloin kun päästöjä vähennetään, ei samalla aiheuteta haittaa muille ympäristötavoitteille (ei merkittävää haittaa -periaate). Tieto esimerkiksi metsien ja avonaisten peltojen merkityksestä ilmastomuutoksen ja luontokadon pysäyttämisessä lisääntyy jatkuvasti.

Vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti uuden kantaverkon rakentaminen tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan verkon välittömään läheisyyteen. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin linjaus tulee toteuttaa siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa olemassa olevalle asutukselle ja ympäristölle.

Erityistä huomiota hankkeessa tulee kiinnittää kulttuuriympäristön suojeluun. ELY-keskusten tehtävänä on edistää kulttuuriympäristön hoitoa ja kulttuuriperinnön vaalimista. Fingridin voimajohdon linjaukset liikkuvat keskellä maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä, ja alustavat linjausvaihtoehdot aiheuttavat merkittävää haittaa useiden kulttuuriympäristöselvitysten tunnistamille painopistealueille.

TARVEHARKINTA JA PROSESSIN KULKU

Fingrid ei ole esittänyt selkeästi tarvetta, miksi nyt tutkitaan uusia voimajohtoverkkolinjauksia. YVA-ohjelman kohdassa 1.1 (Hankkeen perustelut, sivulla 8) on kuvattu hankkeen käynnistämisen perustelut, jotka arvuuttelevat tulevaisuuden sähkönsiirron tarpeita. Todennäköisempi skenaario on että energiasiirtymän tutkimus- ja kehitystyö tuo, jo nyt täysin sovellettavissa olevat, ratkaisut ja palvelut rakennus-, kortteli- ja alue-tasolle (kuten kulutusjousto, hybridit, rakennuksen omat RES ratkaisut, paikalliset RES voimat, RAU- ja REM- järjestelmät). Ratkaisut mahdollistavat yhä energiatehokkaimmat ja

vähemmän verkkosähköä käyttävät rakennukset, jolloin kansallisen energian tuotannon ja kulutuksen hallinnan resilienssi paranee. Samalla poistuu sähkönsiirron tarpeeseen varautuminen rakentamalla uusia voimansiirron johtokäytäviä.

Jaetussa maanomistajatiedotteessa (päivätty marraskuu 2023) ilmoitettiin ainoastaan YVA-prosessin käynnistämisestä. Hanketta esiteltiin vasta avoimissa yleisötilaisuuksissa 22. ja 23.11.2023. Lausuntojen päivämäärä 8.12. antaa vain reilun 2 viikon aikaikkunan mielipiteiden esittämiseen. Katsomme että tarveharkintatietoa ei ole jaettu riittävästi, eikä osallistamista ole hoidettu ympäristövaikutusten arviointia koskevan lain (5.5.2017/252) 17 §:ssä määriteltyjen periaatteiden mukaisesti.

Näyttäisi siltä, että Fingrid toimii käynnissä olevan YVA-ohjelman osalta niin sanottuna ”viranomaisen kaltaisena toimijana”. YVA-ohjelma on mielestämme tässä tapauksessa liian suoraviivainen prosessi johtuen hankkeen sijainnista harvinaisen ehjän, useita historiallisia kerroksia sisältävän kylämiljöökokonaisuuden alueella, jossa ko. hanke aiheuttaa pysyvää ja merkittävää haittaa sekä maisemallisten suorien vaikutusten osalta että elinkeinoelämälle ja Ohkolan kylän vetovoimaisuudelle aiheutuvilla pitkäaikaisvaikutuksilla.

Mielestämme kyseessä on maankäytön ohjaukseen ja suunnitteluhierarkiaan kuuluva vaativa suunnitteluprosessi, joka kuuluu SOVA-lain (8.4.2005/200) ohjaamaan SOVA-ohjelman prosessiin (Paldanius 2017). Esitetyt uudet linjavaihtoehdot ovat mielestämme jo suunnitelma-asteisia esityksiä ja arvioinnin kuluksi näin olla SOVA-lain alla siihen kuuluvine arviointineen ja osallistumisprosesseineen. SOVA- ohjelman mukaista arviointia suorittaa maankäytöstä ja kaavoituksesta vastaava viranomainen.

Ehdotamme ensisijaisesti nykyisen, Fingridin toimesta käynnistetyn, prosessin palauttamista vielä tarveharkintavaiheeseen, ja ehdotamme muutoksia prosessin kulkuun seuraavasti:

Siirtyminen yhteismenettelyyn, jossa hankkeen ympäristövaikutukset (mukaan lukien sosiaaliset vaikutukset) arvioidaan kaavoituksen yhteydessä ja kaavan laatimisesta vastaava viranomainen on vastuussa yhdistetyn menettelyn läpiviemisestä.

Kaavoituksen ja YVA:n yhdistettyä yhteismenettelyä on sovellettu tuulivoimahankkeissa. Näin on saatu kaavoituksen asiantuntemus, sekä osallistamisprosessin kautta kuntalaisten asiantuntemus ja paikallistietämys.

LÄHTÖTIEDOT

Ohkolan maakunnallisesti merkittävä rakennus-, maisema- ja kulttuuriympäristö ja sen inventointi

Tulkitsemme, että nyt esitetyt uudet Fingridin voimajohdon linjavaihtoehdot on laadittu ilman taustatietoa Ohkolan kylän kulttuurihistoriallisista miljöö- ja imagoarvoista. Voimajohdon suunnitellut linjaukset tuhoaisivat peruuttamattomasti yhden Uudenmaan merkittävistä kulttuuriympäristöistä.

Ohkolan kylä on vireä ja vetovoimainen, perinteikäs maaseutukylä Mäntsälän eteläosassa. Ohkola valittiin Uudenmaan vuoden kyläksi 2014. Ohkolalla on pitkä asutushistoria: vuoden 1550 maakirjan mukaan Ohkolassa oli silloin yhdeksän maatilaa.

Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys ja alueiden selvitys (Ahola 2022) tehtiin Mäntsälän kunnan tilauksesta yleiskaavan perusselvitykseksi rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaisemien osalta vuonna 2020, ja sitä täydennettiin 2022. Selvityksen tavoitteena on edesauttaa rakennettujen ympäristöjen kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen tunnistamista ja vaalimista, jotta Mäntsälässä saadaan säilymään rikas kulttuurihistoriallinen kerroksellisuus ja monipuolinen aikakaudestaan kertova kulttuuriympäristö. Ohkolan kyläalue on mukana kulttuuriympäristöselvityksessä.

Raportti toteaa: ”Kulttuuriympäristöllä on tärkeä rooli yhteisen muistin ylläpitäjänä, identiteetin pohjana ja hyvinvoinnin lähteenä sekä yhteiskunnan vaiheiden kuvastajana. Paikan luonne syntyy ympäristön tilallisista, visuaalisista ja toiminnallisista piirteistä. Kulttuuriympäristövaikutusten arvioinnin avulla voidaan ohjata kehitystä maaseutukylissä tavalla, joka edesauttaa säilyttämään historiallista monipuolisuutta asuinympäristöjen rikkautena ja siten myös alueellisen omaleimaisuuden.”

Selvitystä tukee Ohkolan osayleiskaavaa varten tehty Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöselvityksen raportti (Ahola 2007), joka analysoi tarkemmin Ohkolan rakennusperintöä ja maisemallisia arvoja.

Voimassa oleva Uusimaa-kaava kertoo alueen kulttuuriperinnöstä (Uusimaa-kaava 2050, selostus 2020): ”Maakunnallisten kulttuuriympäristöjen selvityksistä vastaavat maakuntien liitot. Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt perustuvat ”Missä maat on mainiommat” Uudenmaan kulttuuriympäristöt -selvitykseen (2012). Selvitystä on päivitetty vuonna 2016.” Kulttuuriperintöasioista on lausuttu tarkemmin viimeksimainitussa, 4. vaihemaakuntakaavatyöhön sisältyneessä selvityksessä.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaa varten määriteltiin 2012 maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt yhdenmukaisin perustein Uudenmaan alueelle. Maakuntakaavaan on Mäntsälän kohdalle merkitty kolme valtakunnallisen RKY-inventoinnin kohdetta sekä kahdeksan maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi arvotettua aluetta. Ohkolan kylä on yksi näistä maakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöistä.

Ohkolaa halkova, Helsingistä Lahteen kulkeva maantie on 1600-luvulta. Mäntsälän toiseksi suurimman kylän ominaispiirteenä on laaja, eheä jokilaakson viljelymaisema. Maasto on loivasti kumpuilevaa. Asutusta on harvakseltaan reunametsien luona tai peltomaisemaan työntyvillä pienillä kalliosaarekkeilla, joille vievät tiet kulkevat maiseman pääsuuntausta noudatellen. Pääkylässä on jäljellä talonpoikaisrakennuksia eri vuosikymmeniltä. Sivummalla on vanhaa yksittäistaloasutusta. Uusjaosta muistuttavat samankaltaiset klassiset puutalot. Kulttuuriympäristöraportti mainitsee alueen elämysarvoiksi kylää halkovan maisematien eli Vanhan Helsingintien Hirvihaarasta Ohkolaan ja Kellokoskelle. ”Tie kulkee seudulle ominaisissa jokilaaksoissa vaikuttavien viljelymaisemien ja historiallisesti kerroksellisten kyläympäristöjen kautta”. Tien varrella on myös ”vanhoja rakennuksia yhdistystoiminnan käytössä sekä kulttuuritoimintaa vanhassa kyläkeskustassa.”

Kulttuuriympäristön inventointiraportin kartassa huomioidaan paitsi Ohkolan kylän viljelymaisema ja pääkylä, myös historiallinen ”käsityöläisten/itsellisten alue” sekä Kellokoskelta päin kylää lähestyttäessä avoimen peltoaukean muodostama ”lähestymismaisema” (Ahola 2022, kartat 8-9 ja Ahola 2007).

Kaikki esitetyt voimalinjojen reittivaihtoehdot rikkovat peruuttamattomasti ja räikeällä tavalla näitä rakennus- ja kulttuuriympäristöllisesti arvokkaiksi arvioituja alueita ja maisemallisia näkymiä eri puolella Ohkolan kylää.

Reitin Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) suunnittelun pohjana on vanhentunut karttapohja

Suunnitellessaan Hausjärvi–Anttila 400 kV:n voimalinjan yhtä mahdollista reittiä; Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1), Ohkolan alueelta on käytetty linjan suunnitteluun vanhentunutta karttapohjaa. Suunnittelun pohjaksi otetun karttapohjan laatimisen jälkeen voimalinjan välittömään läheisyyteen on rakentunut ja parhaillaan rakenteilla useita uusia kiinteistöjä. Vanhentuneista karttapohjista johtuen nykytilan tarkastelussa ei ole otettu asianmukaisesti huomioon asutusta alle 300 metrin etäisyydellä voimalinjasta.

Näin mittavan projektin suunnittelussa tulisi ehdottomasti käyttää viimeisimpiä käytettävissä olevia tietoja ja päivittää karttapohjat vastaamaan nykytilannetta.

HUOMIOT YVA-OHJELMASTA (YVA-laki)

0-vaihtoehto puuttuu

Osana ympäristövaikutusten arviointia tulisi hankkeen kohtuullisina vaihtoehtoina avoimesti tarkastella myös nollavaihtoehtoa (VE0), jossa hanketta ei toteutettaisi lainkaan tai maakaapelointia alueella, jossa vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja maisemaan ovat merkittävän haitallisia.

Arvioinnin kriteeristöä ei ole esitetty

Laaditun YVA-ohjelman arvioinnin kriteeristöä ja sen arviointikehikon osa-alueiden ja mittareiden välisiä painotuksia ei ole esitetty. Yhdyskunta-suunnitteluun verrattavissa oleva laaja esitys, joka kohdentuu vanhaan rakennettuun kulttuurimiljööseen ja elinvoimaiseen kyläyhteisöön, tulisi nojata kestäväan kehityksen mittaristoon (SDG, Sustainable Development Goals) ja siitä johdettujen eri maankäytön tason strategioiden, kaavoituksen ja suunnitelmien yhteydessä vakiintuneisiin arviointimenettelyihin ja päätöksentekoon.

Haitattomia tai vähemmän haitallisia ratkaisuvaihtoehtoja ei ole esitetty

Fingridin esityksessä ei ole mukana lainkaan sellaisia ratkaisuvaihtoehtoja, jotka ratkaisisivat esitetyn tarpeen ilman huomattavia ja pysyviä haittatekijöitä paikalliselle elinkeinoelämälle, luonnolle, asukkaille, maisema-arvoille ja historiallisen uusmaalaisen kylän vetovoimaisuudelle.

Tällaisia olisivat esimerkiksi ratkaisuvaihtoehdot 1) sähkövoiman siirron kokonaispalveluverkon tasolla, 2) ratkaisuvaihtoehdot, jotka pohjaavat kumppanuuteen muiden palvelutoimijoiden kanssa samojen johtosiirtokäytävien ja samojen mastojen käyttämisessä, 3) ratkaisuvaihtoehdot, joissa voimajohtolinja hyödyntää jo olemassa olevia voimajohtolinjojen käytäviä ja/tai muita infrastruktuurikäytäviä (kuten moottoritie) tai 4) 400 kV maakaapeli joko koko linjalla tai niillä osilla, joissa ilmajohtolinja ja mastot tuottavat pitkäaikaista suurta ja pysyvää haittaa paikallisesti.

Todellinen kustannustehokkuus ei ole selvillä

YVA-ohjelmasta puuttuvat panos-tuotos -laskelmat. Erityisesti tulisi aidosti vertailla ilmajohto- ja maakaapelivaihtoehtoja, ja niiden kokonaiskustannuksia koko voimajohtolinjan elinkaaren ajalta. Jo perustuskustannukset ilmajohtojen

osalta savimaaolosuhteissa voivat olla merkittävät. Lisäksi niiden rasitteeksi nousevat erityisesti yhä lisääntyvät vuosittaiset myrskyt ja tulvat, jotka koettelevat mastojen perustuksia. Fingridin voimajohto on linjattu Ohkolan alueella peltoaukeille, joilla on viimeisen kymmenen vuoden aikana esiintynyt kasvavassa määrin tulvia. Alueella kulkee lisäksi useita sekä kunnallisia että osuuskuntien ylläpitämiä vesi- ja viemärijohtoja ja valokuitukaapeleita.

Toisin kuin Mäntsälässä 22.11.2023 pidetyssä yleisötilaisuudessa Fingridin edustaja virheellisesti väitti, niin 400 kV:n maakaapeliasennuksia on tekeillä jo Suomessakin (The Helsinki Cable). Maakaapeleiden mahdollisia vaurioitumisia voidaan myös seurata IoT-antureilla. Lisäksi maakaapeli on joustavampi ratkaisu kuin ilmajohtot ja mastot myös mahdollisten linjan siirtojen yhteydessä. Maakaapelointia tulisi tarkastella vaihtoehtona erityisesti alueella, jossa voimalinjan vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja maisemaan ovat merkittävän haitallisia.

MAANKÄYTTÖ

Lakienmukaisuus

Maankäytön suunnittelu kuuluu Suomessa viranomaisille. Katsomme, että nyt käynnistetty prosessi ei täytä rakennetun ympäristön lakien henkeä ja päämääriä.

Maankäyttö- ja rakennuslaki koskee alueiden käyttöä ja rakentamista. Tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö, joka on sosiaalisesti toimiva, ja jossa eri väestöryhmien tarpeet on otettu huomioon. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena on (1) järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että ne luovat edellytykset hyvälle elinympäristölle; (2) edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä; (3) turvata kansalaisille osallistumismahdollisuus asioiden valmistelussa, (4) turvata suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus ja avoin tiedottaminen.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen (Suomen perustuslaki)

Helsingin seudun MAL 2019 (HSL 2019) kuvaa seudullista kehittymistä maankäytön kehittämisvyöhykkeiden, asuntotuotannon ja liikenneinvestointien avulla vuoteen 2030 asti. Kehittämisvyöhykkeillä sähkönkulutus luonnollisesti kasvaa ja sähköä on tarve siirtää yhä suuremmassa määrin. Maaseutualueet ja niillä sijaitsevat kylätaajamat eivät lisää sähkönkäyttöä, mutta ovat hyvin haavoittuvassa asemassa infrastruktuuriprojekteissa (kuten kyseessä olevassa Fingridin käynnistämässä uusien voimajohtoreittien suunnitelmia vertailevassa YVA-ohjelmassa), ja vaarassa näiden yhteydessä menettää maisemallisia arvoja pysyvästi, joihin elinkeinoelämän toiminta ja ihmisten viihtyminen perustuu.

Toimijoiden esittämien teknisten ratkaisujen kannalta katsoen, verrattuna asemakaavoitettuihin alueisiin tai vahvan yleiskaavan/osayleiskaavan alueisiin, näyttää myös siltä, että maaseudun ja sen kylien elinkeinoelämä ja alueen asukkaat eivät ole perustuslain määrittelemässä yhdenvertaisessa asemassa kaupunkiseutuihin verrattuna.

Maankäytön kaavanmukaisuus ja osallistaminen

Lainvoimaisessa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa tai valmisteilla olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa ei ole merkintöjä uusien voimajohtolinjausten tarpeesta. Mahdollinen tarveharkinta uusille linjauksille tulee tehdä maankäytön suunnittelun tasolla ja maankäytön suunnittelun vakiintuneita prosesseja noudattaen.

Osallistaminen kuuluu maankäytön suunnittelun velvoitteisiin. Katsomme, että käsillä olevassa hankesuunnitelmassa Fingrid linjausvaihtoehtoja tarkastellessaan tekee itse asiassa maankäytön suunnittelua, joka ei kuulu sen vastuualueelle.

Ehdotamme nykyisen Fingridin toimesta käynnistetyn prosessin peruuttamista Ohkolan kylää halkovien uusien reittivaihtoehtojen osalta, koska nyt käynnistetty prosessi kuuluu maakunnallisen alueidenkäytön suunnittelun tasolle (ks. myös Fingrid 2023:24) ja kunnan vastuulla olevan maankäytön suunnittelun alle. Tällaisenaan hanke ei vastaa tämän päivän käsitystä rakennetun ympäristön vastuullisesta ja kestävästä kehittämistä, hyvästä hallinnontavasta eikä kansalaisyhteiskunnan toimintatavoista.

VOIMAJOHTOLINJAUKSEN HAITALLISET VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN JA IHMISIIN

Uusimaa-kaava 2050 korostaa maakunnan väestön kasvua seuraavina vuosikymmeninä ja nimeää luonnon ja rakennetun ympäristön voimavarojen ja vetovoimatekijöiden turvaamisen tärkeiksi elementeiksi kasvun hallinnassa (Uusimaa-kaava 2050, selostus: 6). Suunnitellut voimajohtoreitit aiheuttavat merkittävää haittaa sekä Ohkolan alueen ympäristölle, asutukselle, elinkeinoille että alueen vetovoimaisuudelle tulevaisuudessa.

Ohkolan maisemallisesti arvokas kylä- ja peltoalue muodostaa yhtenäisen kulttuurimaiseman

Uusimaa 2050-maakuntakaavassa ja Mäntsälän kulttuuriympäristöselvityksessä (Ahola 2022) Ohkolan kylä ja sen avoimet peltoalueet on tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi. Ohkola on yksi kulttuuriympäristöselvityksen nimeämistä painopistealueista. Myös Fingridin hankkeen YVA-ohjelman konsulttina toimiva Sitowise on arvioinut Ohkolan alueen maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä sekä vaikuttavana maisematila/-kokonaisuudeksi vuonna 2019 toteuttamassaan Mäntsälän yleiskaava 2050 -maisemaselvityksessä (Sitowise Oy 2019).

Suunniteltu voimalinjan reittivaihtoehto VE1 kulkisi Ohkolan kylän halki. Alue, missä reitti mahdollisesti tulisi kulkemaan on merkitty Mäntsälän yleiskaavaluonnoksessa 2050 paikallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi ja määritelty kulttuuriympäristön ydinalueeksi (RKY-alue). Tämän lisäksi alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi.

Lisäksi maisemallisesti merkittäväksi ja ydinaluetta täydentäväksi on luonnehdittu Ohkolaa Kellokoskelta lähestyttäessä Ohkolantien molemmiin puolin aukeava peltoaukea viljelyksineen ja vanhoine rakennuksineen eli kylän *läbestymismaisema*, joka maisemallisesti ilmentää siirtymää Hyökännummen taajamasta Ohkolan kyläalueelle ja maaseudulle.

Mäntsälän kunnan Ohkolan osayleiskaavan valmistelua varten tilaama Kulttuuriympäristöselvitys ja rakennusinventointiraportti (Ahola 2007) toteaa muun muassa: "Peltoaukea on Hyökännummen ja Ohkolan kyläkeskustan välissä ja tärkeä maalaiskylää taajamasta erottava avoin maisematila. Pellot tulee varata maatalouden käyttöön. Viljelysten perustaminen alkoi 1800-luvun jälkipuoliskolla vanhoille niittymaille. Ritakallion ja Yli-Ollilan uusjaon maisemavaiheeseen liittyvien päärakennusten korjausrakentamisessa on otettava huomioon klassistiset tyylipiirteet."

Keski-Uudenmaan maakunnallisen vastuumuseon antaman lausunnon mukaan yleiskaavainventoinnin tulokset noudattelevat maakuntakaavan arvoaluerajauksia

(Mäntsälän kunta 2021, 151 ja 152). Haja-asutusalueiden yleiskaavaratkaisuisissa korostuvat haja-asutuksen ohjaaminen tukemaan kestävästä yhteiskuntarakennetta, luonnonvarojen käyttöä sekä luonnonarvojen vaalimista (Mäntsälän kunta 2021, 151).

Rakentamalla voimalinja reittivaihtoehtoa VE1 noudattaen muuttaisi linja merkittävästi ja pysyvästi tämän maisemallisesti arvokkaan alueen ilmettä. Keskiviikkona 22.11.2023 pidetyssä Fingridin tiedotustilaisuudessa yhtiön edustajien mukaan “voimalinjan olemassaoloon tottuu”. Se ei muuta tosiasiaa siitä, että arvokas peltomaisema Fingridin reittivaihtoehto VE1 aiheuttaisi maisemallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön tuhoutumisen, ja vaikuttaisi vahingollisesti koko historiallisesti arvokkaan kyläalueen ilmeeseen ja Ohkolan kylän vetovoimaan. Myös rakennetun kulttuuriympäristön arvoalue kokisi arvonaleneman. Kulttuuriympäristön tuhoamiseen ei ole syytä eikä tarvetta “tottua”.

Kyläyhteisön identiteetti ja demografinen kehitys

Ensimmäinen kirjallinen maininta Ohkolan kylästä on vuodelta 1548. Alkuperäinen ryhmäkylämuoto muuttui uusjaon aikana, jolloin moni keskikylän taloista siirrettiin peltoalueiden läheisyyteen. Ohkola on silti koko historiansa ajan ollut leimallisesti peltoaukeiden ja loivien kumpujen kylä, lukuun ottamatta viime vuosikymmenten aikana kehittyntä, tiiviisti rakennettua Hyökännummen taajama-aluetta. Se kuuluu Ohkolan maakyläalueeseen, mutta käytännössä Ohkola ja Hyökännummi ovat eriytyneet yksiköiksi, joilla on omat yhdistyksensä, tapahtumansa ja elinympäristönsä. Tämä on huomioitu myös Mäntsälän kunnan kaavasuunnittelussa. Edellä mainitut Ohkolan osayleiskaavan selvitystyö (Mäntsälän osayleiskaavaluonnos) ja Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys kuvaavat Ohkolan kylämiljöön maisemallisia arvoja selkeästi.

Maiseman vaikutus korostuu lähestyttäessä kylää tien 1456 kautta sekä Mäntsälän että Hyökännummen suunnasta: metsän / pientaloalueen jälkeen aukeaa avoin peltojen, metsäsaarekkeiden, kiemurtelevien teiden ja talojen tilkuttama kylämaisema. Kyläyhteisön identiteetti rakentuu vahvasti edellä kuvatun avoimen kylämaiseman varaan: Ohkola mielletään maalaiskyläksi kaupunkien kainalossa. Rauhallisuus, aktiivinen sosiaalinen elämä ja maisemalliset arvot palveluiden läheisyydessä ovat Ohkolan valtteja uusia asukkaita etsittäessä ja kylä kuuluukin Mäntsälän kunnan vahvimpiin muuttovoittoalueisiin. Muuten kunnan vetovoima on vähäinen (koko kunnan keskiarvo +0,2-0,3% vuosina 2021-22). Muuttajien ja rakentajien lapsiperhevaltaisuus auttaa osaltaan pitämään yllä kyläkoulua ja tervettä demografista rakennetta. Uusimaa-kaava 2050 katsoo, että laajat ja yhtenäiset kulttuurimaisema-alueet tulee ottaa huomioon ja niiden pirstomista tulee välttää. Ohkolan näkökulmasta katsottuna koko Ohkola muodostaa yhtenäisen kulttuurimaiseman.

Reittivaihtoehto VE1 kulkee suoraan avoimen kylämaiseman läpi ja loivasti kumpuileva maasto mataline korkeuseroineen tekisi voimalinjasta maisemaa äärimmäisen voimakkaasti hallitsevan elementin. Linjaus on ristiriidassa sekä kylän identiteetin ja imagon että voimajohtojen suunnittelussa huomioitavien ympäristötekijöiden (topografia, näkyvyys maisemassa) kanssa (Fingrid 2023:16, s. 60).

Muutamia vuosia sitten Eerola-Kortistotien ilmajohdot kaivettiin maahan ja tämä koettiin yleisesti viihtyvyyttä parantavana tekijänä. Maisemaa hallitsevilla,

kauas näkyvillä voimajohdoilla asutuksen läheisyydessä ja yhteisiksi koetuilla alueilla on viihtyvyydelle ja elämänlaadulle päinvastainen vaikutus. Tämä vaikuttaisi paitsi nykyisten asukkaiden tilanteeseen, myös kylään muuttamista harkitsevien päätökseen.

Edeltävät perusteet koskevat myös reittivaihtoehtojen VE2-VE5 linjauksia 2A, 3A, 4A ja 5A.

Voimajohtolinjauksen kulttuurihistoriallinen ja sosiaalinen vaikutus

Mäntsälän strategisen osayleiskaavan luonnoksen tavoitteina ovat mm. kyläkeskusten kehittäminen, maankäytön ohjaaminen, luonnonläheisyys, ilmastotavoitteiden sekä kestävä kehityksen huomioiminen, myönteinen väestönkehitys, kuntalaisten hyvinvoinnin edellytysten vahvistaminen maankäytön ja kaavoituksen keinoin ynnä yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Kaikki suunnitellut reittivaihtoehdot kulkevat kaavaehdotukseen (s. Fingrid: 77) merkityn hajakentän edullisuusvyöhykkeen (kyläalueen, merkitty karttaan lyhenteellä AT) läpi. Tällä merkitään alueet, joille yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta on perusteltua osoittaa lisä- tai täydentävää rakentamista. Reittivaihtoehto VE1 kulkee lisäksi osittain Kyläteiden kehittämisvyöhykkeellä (ktv). Reittivaihtoehdot VE2-VE5 ja niiden linjaukset 2A, 3A, 4A ja 5A kulkevat Nivoksen olemassa olevaa linjaa kylän läpi. Mastot olisivat kuitenkin huomattavasti nykyisiä korkeampia tehden niistä täälläkin maisemaa hallitsevia.

Hyökännummeen on Mäntsälän toinen taajama-alue. Asutuksen laajenemissuunta sijoittuu osittain linjauksen VE1 alueelle.

Kylän vetovoiman, identiteetin ja sosiaalisten arvojen kannalta yhtenäinen maisema on ensiarvoisen tärkeä. Lisäksi nyt esitelty linjaukset vaikuttaisivat haitallisesti seuraaviin erikseen mainittaviin kulttuurihistoriallisiin kohteisiin ja arvokkaisiin rakennuksiin:

- Olennainen osa Mäntsälän ja Suomen historiaa on Mäntsälän kapina vuonna 1932. Kapinan alkusysäys oli Mikko Erichin puhe Ohkolan työväentalolla, jonka raunioilla sijaitsee nykyään tulipaikka ja muistotaulu. Se on suosittu retki- ja luokkaretkikohde. Edellä mainitut voimajohdon reittivaihtoehdot kulkevat Työväntalon välittömässä läheisyydessä. Linjaus vähentäisi paikan virkistysarvoa ja muuttaisi historiallista maisemakuvaa.
- Ohkolan kesäteatteri toimii Öljymäellä. Teatteri on Etelä-Suomenkin mittakaavassa merkittävä harrastajateatteri, jonka erityinen ja Suomen kauneimmaksi mainittu teatterimiljöö edesauttaa nimekkäämpienkin ohjaajien kiinnittämistä teatteriproduktioihin. Nykyinen 110 v sähkölinja kulkee teatterin läheisyydessä, mutta ei näy rakennusten takaa katsomoon häiriten näkymää. Korkeammat voimajohtopylväät näyttäytyisivät häiritsevinä ja rikkoisivat Öljymäen perinteikkään maiseman.
- Ohkolan 1912 rakennettu Nuorisoseurantalo on paitsi kylän tilaisuuksien ja kerhojen pitopaikka, myös suosittu juhla- ja häätila. Osa paikan viehätysvoimasta kumpuaa romanttisesta sijainnista metsän reunassa, matalalla kummalla, avoimen peltomaiseman äärellä. Häiritsevästi näkyvissä olevalla voimajohdolla (reitit 2A-5A) olisi vaikutusta talon suosioon ja sitä kautta Nuorisoseuran taloudelliseen tilanteeseen.

Nyt esiteltyt linjaukset vaikuttavat haitallisesti myös kylän virkistystoimintaan ja sosiaaliseen elämään:

- Merkittävä osuus kylän virkistystoiminnasta talvella pohjaa Ohkolan OKA:n ylläpitämään latuverkostoon, joka kulkee Ohkolan nuorisoseurantalon ja Hyökännummen välillä. Sekä VE1 että linjojen VE2-VE5 reitit 2A, 3A, 4A ja 5A sijoittuvat latuverkkoalueelle ja sitä kautta vähentävät niiden virkistysarvoa.
- Ohkolan alueella ei Hyökännummen kuntopuistoa, Keravanjärven uimarantaa, koulun kenttiä ja koulun leikkipaikkaa lukuun ottamatta ole virkistysrakenteita, vaan pääasiallisena ulkoilu- ja virkistysalueena toimivat alueen metsät polkuineen ja metsäteineen. Erityisesti laajat, yhtenäiset metsäalueet ovat vaeltajien, lenkkeilijöiden, metsästäisien, sienestäjien ja marjastajien suosiossa. Kaikki suunnitellut linjausvaihtoehdot, erityisesti VE2 ja VE3, alentavat metsien virkistysarvoa ja vähentävät siten kylän viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta.

Vaikutus luontoon

Rauhaisana pelto- ja metsävaltaisena alueena Ohkolan alue sisältää monimuotoisia luontoarvoja. Kaikki suunnitellut reittivaihtoehdot sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään (s. Fingrid 2023:28) ja aiheuttaisivat näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia luontovaikutuksia.

Reittivaihtoehdon VE1 Ohkolan avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintuja, kuten laulujoutsenia, kurkia sekä useampia eri haukkalajeja. Lisäksi alueella on tavattu muun muassa palokärkiä ja kuusitiaisia. Linnut ovat herkkiä suurten voimalinjojen aiheuttamille häiriöille.

Alueella pesii myös lepakkoyhdyskuntia. Suomessa lepakoita suojaavat tiukat määräykset. Kaikki lepakkolajit ovat rauhoitettuja ja kuuluvat EU:n luontodirektiiviin liitteen VI mukaisiin lajeihin, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Direktiivin mukaan lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltava kaikenlaiselta häirinnältä. Myös Euroopan lepakoiden suojelusopimus EUROBATS asettaa omat vaatimuksensa jäsenmaille ja kannustaa esimerkiksi huomioimaan lepakoiden tärkeät muuttoreitit ja saalistusalueet maankäytön ja tuulivoimaloiden suunnittelussa. Suomi liittyi syyskuussa 1999 Euroopan lepakoiden suojelusopimukseen, joka velvoittaa suojelemaan lepakoita entistä paremmin. Lepakoille tärkeitä talvehtimis- ja lisääntymispaikkoja sekä päiväpiiloja on pyrittävä suojelemaan ja ravinnonsaannin kannalta tärkeät alueet huomioidaan suojelupäätöksiä tehtäessä.

Kantaverkkolinja häiritsisi lintujen ja lepakoiden pesintää ja muuttaisi pysyvästi niiden elinympäristöä. Kantaverkkolinja avoimella peltoalueella aiheuttaisi myös vaaraa linnuille ja lepakoille, jotka saattaisivat törmätä johtoihin.

Reittivaihtoehdot VE1 myös jakaisi yhtenäisen metsäalueen kahtia useiden kymmenien kilometrien alueelta ja reitti tulisi esimerkiksi kulkemaan metsojen soidinalueen läpi. Pahimmillaan metsää joudutaan kaatamaan noin 60 hehtaaria. Reittivaihtoehdot VE2 ja VE3 kulkevat alueen läpi, joka on Uusimaa 2050 -kaavassa merkitty metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä (s. Fingrid 2023:64). Reittivaihtoehdot 2B-5B sivuavat aluetta ja ovat maisemassa selkeästi näkyvillä muuttaen kokonaiskuvaa.

Kaikki voimajohtovaihtoehdot sijoittuvat tai sivuavat reitillä Reilininmäestä / Lamminmäestä Soinilaan Arolan-Jokelan osayleiskaavaan merkittyä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (ks. Fingrid 2023:73) ja liito-oravan mahdollisia pesimäpaikkoja.

Euroopan komission, parlamentin ja neuvoston kolmikantaneuvotteluissa on juuri päästy sopuun (10.11.2023) EU:n uudesta ennallistamisasetuksesta, jonka tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden ja sopeutumiskyvyn parantaminen ennallistamistoimilla. Hyväksytty neuvottelutulos edellyttää kohdentamaan toimenpiteitä kaikkiin heikentyneisiin luontotyyppeihin luontotyyppiryhmien sijaan ja lisänee ennallistamistoimien piiriin katsottavaa pinta-alaa Suomessa (Ympäristöministeriö, 2023). Energiateollisuus ry:n kesäkuussa 2022 julkaisemassa biodiversiteettikartassa on arvioitu kattavasti energia-alan toimien luontovaikutuksia sekä esitetty tavoitteita ja konkreettisia toimia luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi. Siirto- ja jakeluverkkojen osalta selvityksessä muun muassa todetaan, että ilmajohtojen siirtäminen teiden varsille vähentää verkkojen aiheuttamaa elinympäristöjen pirstaloitumista.

Luonnon monimuotoisuutta ei tule heikentää uusilla voimalinjoilla, vaan vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti rakentaminen tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan verkon välittömään läheisyyteen tai vaihtoehtoisesti moottoritien tai junaradan läheisyyteen, missä voimalinjan rakentaminen ei vähennä metsäalueita yhtä laajasti tai muuta merkittävästi lintujen ja eläinten elinympäristöjä. Myöskään voimalinjan rakenteet eivät tällaisella reitillä erotu muusta maisemasta niin selvästi. Kaiken kaikkiaan uusi kantaverkko tulee sijoittaa niin, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa luonnolle ja niin, että mahdollisimman vähän metsää joudutaan kaatamaan uuden linjan tieltä.

Voimalinjan aiheuttamat haitat ihmisille, yhteisöille, liikenteelle ja maanomistajille

Ohkolan kylä on taajaman ulkopuolella oleva vanha viljelykylä. Alue on rauhallinen ja idyllinen. Voimalinja tulisi aiheuttamaan haittoja niin maanomistajille, kiinteistöjen omistajille kuin alueen muille käyttäjille. Ympäristövaikutusten arvioinnin ohella tämän kokoluokan hankkeen suunnittelussa ja reittivaihtoehtojen tarkastelussa tulisi ehdottomasti toteuttaa sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA), jossa arvioidaan myös ihmisiin ja yhteiskuntaan kohdistuvat vaikutukset.

Kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1:n rakentaminen ja kunnossapito edellyttäisi myös paikallisen yksityistien käyttöä. Eerola-Kortisto-yksitystien tieosuuskunnan liikenne ja käyttömäärät ovat viime vuosina lisääntyneet jo useiden alueella toteutuneiden kiinteistökauppojen myötä. Tämä edellyttää tieosuuskunnalta pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta tien kehittämisessä. Etenkin voimalinjan rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenteen lisääntyminen yksityistiellä lisäisi tieosuuskunnan kustannuksia ja vaikuttaisi myös tien ylläpito- ja kehittämismahdollisuuksiin. Myös Ohkolantien liikenne on viime vuosina lisääntynyt, eivätkä tien perustukset kestä enempää liikennettä. Myös tämän tyyppiset välilliset vaikutukset ihmisiin ja rakennettuun ympäristöön tulisi kattavasti arvioida osana hankkeen vaikutusten arviointia ja siihen tulisi sisällyttää myös selvitys siitä, miten yksityistien rakenteet kestävät verkon rakentamisen aiheuttaman raskaan liikenteen.

Kiinteistöjen omistajille voimalinja tulisi valmistuttuaan aiheuttamaan maisemahaittaa, joka alentaisi kiinteistöjen arvoa. Voimalinjan välittömässä läheisyydessä oleville aiheutuu myös meluhaittoja. Voimajohdon johtimen ja

eristimien pinnalla tapahtuvat koronapurkaukset aiheuttavat voimajohdon lähellä sirisevän äänen. Ääni on voimakkaimmillaan kostealla säällä sekä talvella, kun johtimen pinnalle muodostuu huurretta (Papinsaari 2014, 23.) Heini Papinsaari on diplomityössään ”Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatomittien hintoihin” tutkinut, kuinka paljon suurjännitelinjan johtimien tai pylväiden läheisyys vaikuttaa haja-asutusalueella omakotitalokiinteistöjen ja rakentamattomien rakennuspaikkojen arvoon. Diplomityön johtopäätös oli, että voimalinjan sijoittuminen lähelle kiinteistöä laskee sen arvoa. (Papinsaari 2014) 400 kV:n voimalinja tulee rakenteiltaan olemaan massiivinen ja rakenteiden lisäksi linjan suoja-alueen suuruus tulee oleellisesti vaikuttamaan ja muuttamaan alueen nykyistä maisemaa. Lisäksi linja tulee aiheuttamaan melua, jota alueella ei tällä hetkellä ole. Haitat tulevat olemaan konkreettisia ja alueen asukkaille todellisia.

Korkein oikeus on ratkaisussaan 24.5.1999 (KKO:1999:61) päätenyt ratkaisuun, että Pohjolan Voima Oy:n tulee maksaa korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi. Korvauksia maksettiin niin lunastetuista maa-alueista kuin siitä, että sähkönsiirtolinjan pylväiden ja johdinten näkyminen kiinteistön pihapiiriin ja sisälle rakennuksiin vähentää kiinteistöltä avautuvan maiseman kauneusarvoja ja asumisviihtyvyyttä. Johtimet saattavat aiheuttaa ajoittain myös meluhaittaa ja niihin saattaa kerääntyä lunta ja jäätä. Lisäksi ne tuottavat ympäristöönsä keskimääräistä suuremman sähkö- ja magneettikentän. Kiinteistön arvonalennus on lunastuslaissa tarkoitettua pysyväisluontoista haittaa, joka korvataan kiinteistönomistajalle.

Tässä korkeimman oikeuden ratkaisussa alueella on jo ollut 110 kV:n voimalinja. Tämän hankkeen osalta alueella ei tällä hetkellä ole voimalinjaa ollenkaan, eli toteutuessaan Ohkolan alueella kiinteistöjen arvonalenema ja siitä oikeutetut korvaukset tulisivat olemaan tätä ennakkopäätöstä suurempia.

Sähkömagneettisten kenttien terveyshaitat

Yleisötilaisuudessa Mäntsälässä 22.11.2023 Fingridin jakamassa esitteessä ”Naapurina voimajohto” todetaan, että ”Voimajohtojen ympärilleen aiheuttamien sähkö- ja magneettikenttien mahdollisia terveysvaikutuksia on tutkittu paljon. Tutkimustiedon perusteella niistä ei ole todettu aiheutuvan vaaraa ihmisille tai eläimille.”

Fingrid on asettanut 400 kV:n voimalinjan turvarajaksi 31 metriä voimalinjasta. Tämä perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen 1045/2018, minkä mukaan ionisoimattoman säteilyn väestölle aiheuttaman altistuksen rajoittamisesta. Asetuksen valmistelutyössä on ollut pohjana Euroopan unionin neuvoston suositus sähkömagneettisille kentille altistumisen rajoittamisesta. Rajoitukset on annettu kehon sisäisinä suureina, joita ei voi mitata. (Fingrid, voimajohtojen sähkö- ja magneettikentät, terveysvaikutukset tutkimusten valossa.)

Maailman terveysjärjestö WHO on kuitenkin linjannut, ettei voimalinjojen läheisyyteen tulisi rakentaa (Papinsaari 2014, 22). Lisäksi WHO on todennut, että jotkin epidemiologiset tutkimukset ovat osoittaneet korrelaation erittäin matalataajuisen sähkömagneettisen stimulaation (ELF-EMS) ja tiettyjen sairauksien välillä (WHO 2007, 238).

Myös maanmittauslaitoksen (2023) mukaan ”Maailman terveysjärjestön WHO:n kansainvälinen syöväntutkimuskeskus IARC (International Agency for Cancer Research) on todennut, että pitkäaikainen oleskelu asuinympäristössä, jossa

magneettikentän vuontiheys on yli $0,4 \mu\text{T}$, saattaa aiheuttaa lapsilla leukemiaa. 50 Hz:n (esim. voimajohdon) magneettikentät ovat IARC:n luokittelussa mahdollisesti syöpää aiheuttavia” (World Health Organisation IARC, 2011).

Säteilyturvakeskus toteaa verkkosivuillaan (2023), että “pitkäaikaisella altistuksella magneettikentälle epäillään mahdollisesti olevan terveydellisiä haittavaikutuksia.”

Lisäksi myös psyykinen immissiovaikutus olisi otettava huomioon: vaikka fyysisiä terveysvaikutuksia ei olisikaan vielä aukottomasti tutkimuksilla todistettu, ihmiset eivät halua asua voimalinjojen välittömässä läheisyydessä. Heini Papinsaaren (2014) mukaan (Hiironen 2014) “ostajat kokevat kiinteistön, jonka välittömässä läheisyydessä on näkyvissä sähkönsiirtolinja, vaaralliseksi ja epäviihtyisäksi. Tämä vähentää kiinteistöä myydessä ostohalukkaiden määrää, pidentää myyntiaikaa ja alentaa myyntihintaa. Näin ollen psyykkisten immissioiden korvattavuuden kannalta relevanttia ei ole se, onko pelko aiheellinen, vaan se, vaikuttaako se ihmisten käyttäytymiseen ja edelleen kiinteistön arvoon.

YHTEENVETO

Ohkola on Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa ja lukuisissa aiemmissa kulttuuriympäristöselvityksissä tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Kylä on rauhallinen ja idyllinen pieni kyläyhteisö. On kohtuutonta, että 400 kV:n voimalinja rikkoisi tämän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ja kulkemalla läpi kylän pilaisi pysyvästi alueen luonteen. Voimalinjan reittiä suunniteltaessa on erityisen tärkeää ottaa huomioon alueen herkkä luonne kulttuuriympäristönä.

Edellä mainituista syistä **vaadimme ensisijaisesti, että Fingrid Oyj luopuu kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1:n, VE2:n, VE3:n ja VE4-VE5 linjausten 4A - 5A sekä 4B-5B tarkastelusta ja etsii vaihtoehtoisen ratkaisun sähkönsiirtotarpeen täyttämiseen.** Huomioiden edellä esitetyt näkökulmat, voimalinjan vedolle tulee löytää sellainen vaihtoehtoinen reitti, joka ei aiheuta merkittävää haittaa alueen kulttuuriperinnölle, maisemalle, ympäristölle ja asutukselle.

Toissijaisena ehdotuksena lausumme seuraavaa:

Fingrid on itse määritellyt, että uudet voimajohdot pyritään sijoittamaan vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle. Tämä perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 §:n mukaiseen valtioneuvoston päätökseen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. **Fingrid Oyj:n esittämistä vaihtoehtoista reittiä VE5 käyttäisi eniten jo olemassa olevaa linjaa ja tällä tavalla aiheuttaisi vähiten haittaa luonnolle ja olemassa olevalle asutukselle.** Jos tätä voimalinjaa jatketaan jo raivattua ja rakennettua junaradan vartta eikä sitä koukata Lamminmäen kautta, se sulautuu osittain jo olemassa oleviin korkeisiin metallirakenteisiin aiheuttaen mahdollisimman vähän muutoksia maisemakuvaan.

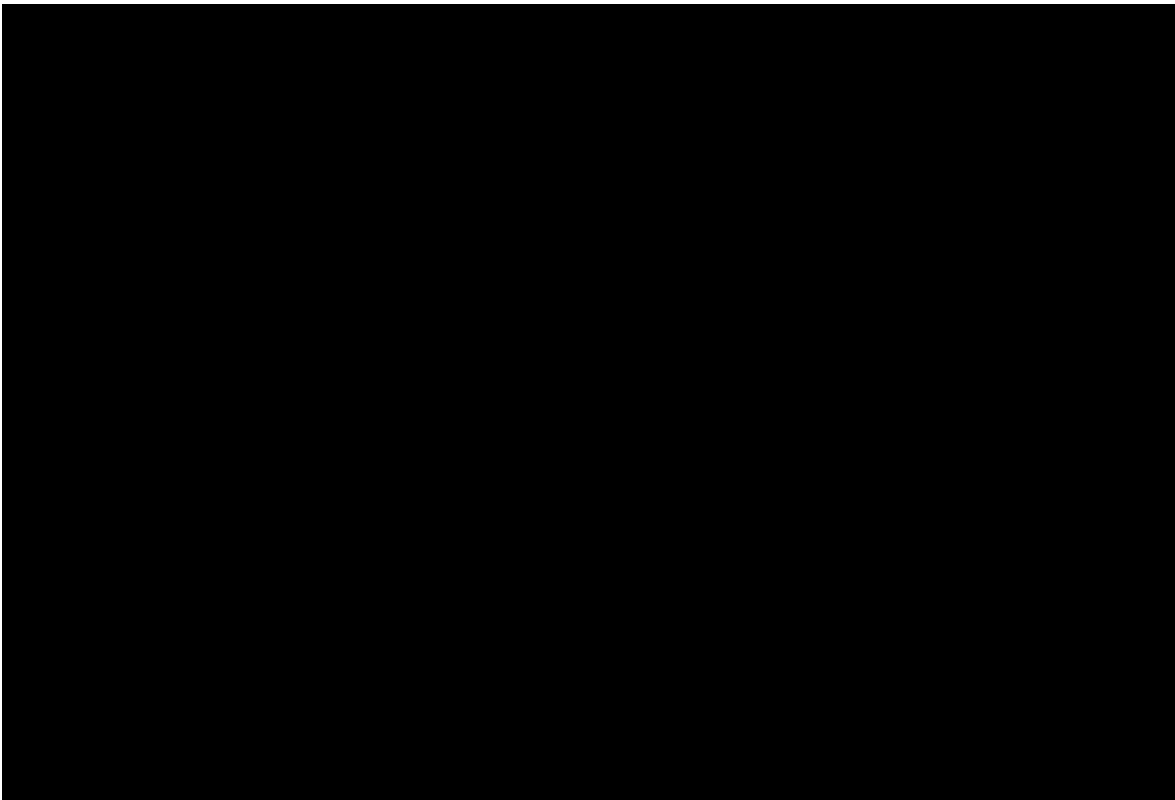
Loppuun haluamme vielä todeta, että hankkeen laajuus ja vaikutukset huomioon ottaen, lausunnon laatimiselle olisi tullut antaa aikaa enemmän kuin 16 päivää ja ympäristövaikutusten lisäksi arvioida myös hankkeen sosiaaliset vaikutukset.

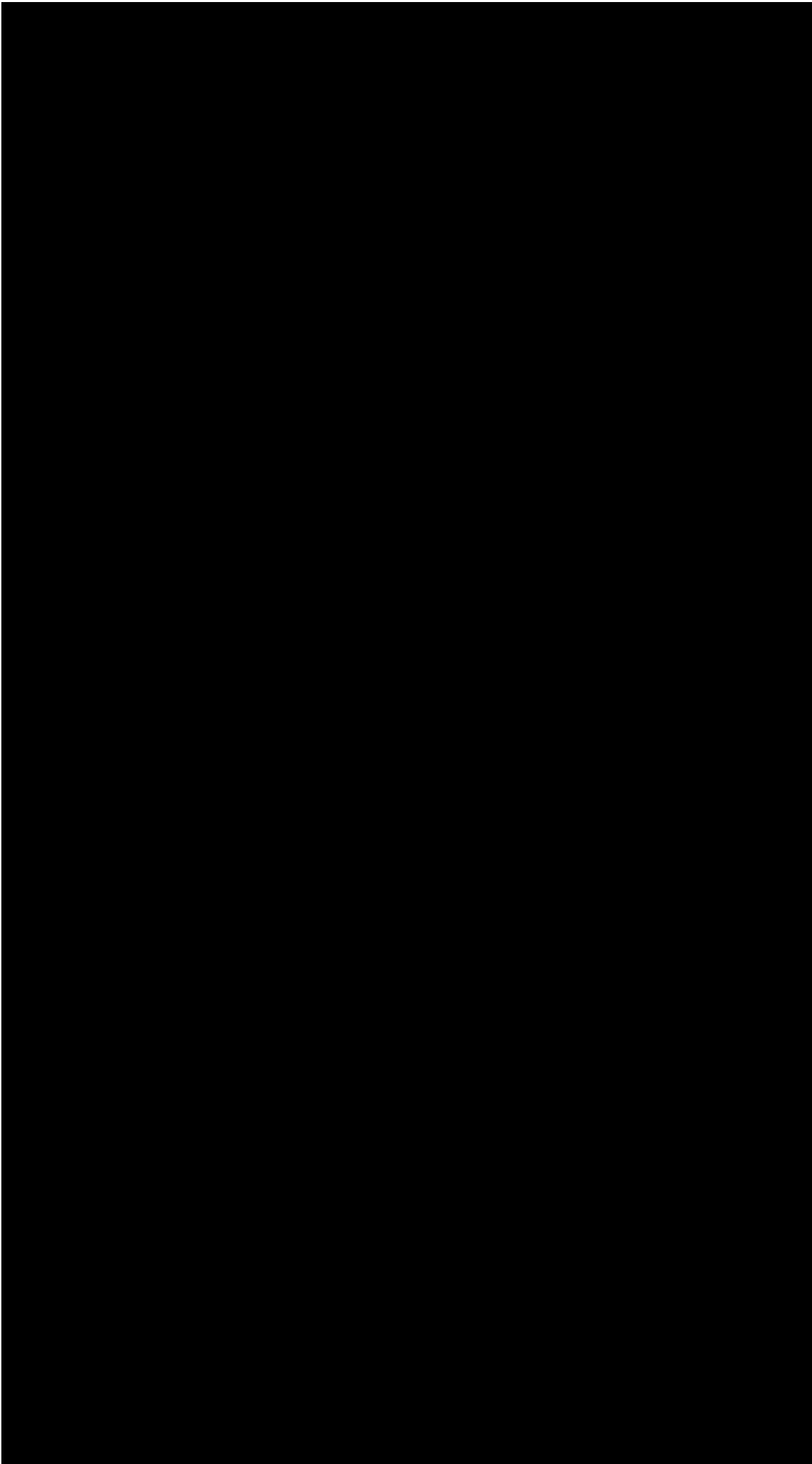
YHDISTYKSET JA YHTEISÖT:

Ohkolan Kyläyhdistys ry	Tuija Schmid, puheenjohtaja
Ohkolan Martat ry	Henriikka Härkönen, puheenjohtaja
Ohkolan Vapaaehtoinen Palokunta ry tiehoitokunta	Juha Halme, puheenjohtaja
Ohkolan Nuorisoseura ry	Aatu Johansson, puheenjohtaja
Hyökännummen koulun vanhempainyhdistys ry	Elina Neuvonen, puheenjohtaja
Ohkolan Maamiesseura ry Vanhempaintoimikunta	Ilkka Allonen, puheenjohtaja
Kortistonkulman vesiosuuskunta KorKu	Eija Hynninen, puheenjohtaja
Sirkus Sirius ry	Kati Teirioja, varapuheenjohtaja
Ohkolan Oka ry	Mikko Välimaa, puheenjohtaja
Free Adventure ry	Seppo Mäkinen, puheenjohtaja

YKSITYISET:

Kiinteistönumero	Nimi
------------------	------

LÄHTEET

Kirjalliset Ahola, Teija 2007: Mäntsälä, Ohkolan osayleiskaava, Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöselvitys. Raportti (32 sivua).

Sähköiset

Afry Management Consulting 2022: Tausta-aineisto energia-alan biodiversiteettityöhön. Loppuraportti. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

https://energia.fi/wp-content/uploads/2022/06/Tausta-aineisto_energia-alan_biodiversiteettityohon_final_liitteilla_1.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys – Mäntsälän yleiskaava 2050. Raportti. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_2022.pdf

Helsingin Seudun Liikenne HSL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne. MAL 2019 suunnitelma. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

https://www.hel.fi/hel2/Helsinginseutu/Hsyk/Hsyk_280319/mal_2019_suunnitelmaraportti.pdf

Korkeimman oikeuden ratkaisu 1999: Lunastuslaki - Lunastuskorvaus - Maisemahaitta. KKO:1999:61. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2023.

[https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years\[\]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631](https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years[]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631)

Maanmittauslaitos. Vuoden 2023 aineisto. Arviointi- ja korvaustiedot:

Immissiohaittojen arviointi ja korvaaminen. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2023.

<https://ak.maanmittauslaitos.fi/2023/immissiohaitat/immissiohaittojen-arviointi-ja-korvaaminen#4.3.%20Terveysvaikutukset>

Missä maat on mainiommat. Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Uudenmaan liiton julkaisuja E 245 – 2022. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/05/Missa-maat-on-mainiommat.pdf>

Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitykseen (Ahola 2022) liittyvät kartat.

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Rakennusinventoinnin tilanne 2021. Pdf-dokumentti. Ladattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_1-4.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Kulttuuriympäristön historiallinen luonne. Pdf-dokumentti. Ladattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_5-7.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Kunnan kylät 2020 ja kulttuuriympäristön painopistealueet. Pdf-dokumentti. Ladattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_8-9.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän kulttuuriympäristö. Tunnetut muinaisjäännökset, tilanne 2020. Pdf-dokumentti. Ladattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartta_10.pdf

Mäntsälän kunta 2021. Mäntsälän yleiskaavan 2050 selostus. Pdf-dokumentti. Ladattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/yleiskaavaluonnoksen_selostus_16.6.2021.pdf

Paldanius, Jari 2017: SOVA-lain mukaisen ympäristöarvioinnin opas. Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2017. Ympäristöministeriö, Helsinki. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023. Valtioneuvoston pysyvä arkisto: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4723-4>

Papinsaari, Heini 2014: Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatoimittien hintoihin. Insinööritieteiden korkeakoulu, Aalto-yliopisto.

<https://aaltodoc.aalto.fi/items/322e825a-9cce-40d2-b0d1-4be5c1d572e1>

Sitowise Oy 2019: Maisemaselvitys, Mäntsälän yleiskaava 2050. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/maisemaselvitys_sitowise_2019.pdf

Säteilyturvakeskus: Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksista ei ole varmuutta. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2023.

<https://stuk.fi/sahkoverkot-ja-voimajohdot>

Uusimaa 2050 -maakuntakaava 2023. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kartta. Pdf-dokumentti. Ladattu 8.12.2023.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Helsingin-seudun-vaihemaakuntakaava-kartta-13.3.2023-1.pdf>

Uusimaa-kaava 2050, selostus 2020. Uudenmaan liitto. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Selostus.-Uusimaa-kaava-2050.pdf>

World Health Organisation 2005: Environmental Health Criteria monograph. Extremely low frequency fields. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

<https://www.green-elmf-cables.com/wp-content/uploads/2011/10/who-environmental-health-criterias.pdf>

World Health Organisation, International Agency for Research on Cancer 2011: IARC classifies radiofrequency electromagnetic fields as possibly carcinogenic to humans. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2023.

https://www.iarc.who.int/wp-content/uploads/2018/07/pr208_E.pdf

Ympäristöministeriö 2023: EU:n ennallistamisasetus. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2023.

<https://ym.fi/ennallistamisasetus>

YVA-menettely ja kaavoitus yhteismenettelynä. Ympäristöhallinnon verkkosivu. Julkaistu 9.2.2023 / Päivitetty 22.3.2023. Viitattu 8.12.2023.

<https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaavoitus-ja-alueidenkaytto/yva-ja-kaavoitus-yhteismenettelyna>

Lähtettäjä: tero.rantanen_
Lähetetty: perjantai 8. joulukuuta 2023 15.43
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023 Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila
Liitteet: Ohkolan Metsästysseura ry_Lausunto_ELY-keskus_8.12.2023.pdf

Luokat: Tiina

Lähetän ohessa Ohkolan Metsästysseura ry:n lausunnon otsikkoasiassa.

Yt,

Tero Rantanen

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12

Lausunto YVA-ohjelmasta

00520 Helsinki

Ohkola 8.12.2023

kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi.

Viite: UUDELY/2145/2023 Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

Lausunnon antaja: Ohkolan Metsästysseura ry

Lausunnon tausta:

Ohkolan Metsästysseura ry:n toimialue ulottuu Mäntsälän kunnan Ohkolan kylässä aluetta halkovien Helsinki-Lahti -moottoritien, Lahden oikoradan ja vanhan Lahden pikatien kaakkoispuolelta länsiluoteeseen aina Keravanjärven pohjoispuolelle Kivilamminsuohon saakka. Yhdistyksemme alue muodostaa eteläisimmän osan siitä laajasta metsäalueesta, joka sijoittuu kaakossa Mäntsälän Nummisten kylän, lännessä pääradan ja luoteessa Hyvinkään, Riihimäen, ja Hausjärven taajamien sekä Mäntsälän Maitoisten ja Kaanaan kylien väliselle alueelle. Toimialueelle sijoittuvat Ohkolan, Arolan ja Hyökänummen taajamat, asukasluku yhteensä noin 3 200 asukasta. Edellä mainittujen tieyhteyksien lisäksi aluetamme halkoo Porvoo-Mäntsälä-Hyvinkää-Lohja-Hanko -valtatie.

Yhdistyksemme, joka on toiminut rekisteröitynä yhdistyksenä vuodesta 1955 alkaen, jäsenmäärä on noin 120 ja toimialueen kokonaispinta-ala n. 5.500 ha.

Yhdistyksemme vastaa kestävän kehityksen periaatteita noudattaen toimialueensa riistanhoidosta, mikä tarkoittaa, että riistakanta pidetään mahdollisimman monipuolisena, elinvoimaisena sekä kannaltaan mielellään niin runsaana, että kannan vuotuista tuottoa voidaan metsästyksellä vähentää.

Aiemmat hankkeet

Olemme Ohkolassa saaneet viimeisten vuosikymmenten aikana kokea, millaisia vaikutuksia suurilla liikenne- ym. hankkeilla on alueemme riistakantaan. 1950-luvun lopulla alueemme halkaisi ns. Lahden pikatie, 1970-luvun lopulla Hanko-Hyvinkää-Porvoo -tie, 1980-luvun lopulla Helsinki-Lahti moottoriliikennetie (nykyinen moottoritie) ja 2000-luvun alussa Kerava-Lahti -oikorata. Lisäksi maakaasuputken haarat Hirvihaaran kaasuasemalta länteen.

Kaikilla näillä on ollut kielteinen vaikutus riistan elinolosuhteisiin ja myös metsästyksen harrastusmahdollisuuksiin. Liikenneväylät ensinnäkin rikkoivat riistan soidin- ja pesimisalueita,

millä on ollut riistakantaa supistava vaikutus. Tiet ovat myös tuottaneet jatkuvaa melua, joka on supistanut arimpien eläinten ja lintujen elinpiiriä yhä harveneville sydänmaille, jos sellaisista nyt täällä etelässä ylipäättään voi puhuakaan. Liikenneväylistä on ollut myös haittaa saastepäästöjen kautta, minkä lisäksi lukuisa joukko erilaisia riistaeläimiä ja -lintuja kuolee vuosittain näillä teillä autojen ja junien alle.

Maakaasuputkien linjaukset ovat rikkoneet metsäalueiden yhtenäisiä puustoalueita ja siten aiheuttaneet haittaa puustoisten metsien lintujen ja eläinten elinpiireissä.

Metsokannan heikkeneminen

Metsokanta on vääjäämättömästi heikentynyt vuosikymmen vuosikymmeneltä paitsi yhdistyksemme toiminta-alueella niin myös laajemmin Mäntsälässä ja koko Uudellamaalla.

LUKE (aiemmin Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitos) on tutkinut metsäkanalintujen kannanvaihteluita paitsi valtakunnallisesti myös Uudenmaan alueella. Mäntsälän riistanhoitoyhdistys on tukenut tätä tutkimustoimintaa alueellaan suorittamalla ns. riistakolmiolaskentoja vuosittain. Ohkolan Metsästysseura ry on vuosittain osallistunut tähän tutkimukseen suorittamalla riistakolmiolaskentaa omalla toimialueellaan jo usean vuosikymmen ajan.

Tutkimustulokset ovat osoittaneet metsokantojen olevan Uudellamaalla erittäin alhaisella tasolla. Vaikka metsokannoissa on Uudellamaalla aika ajoin tapahtunut hienohkoa vahvistumista, perusongelma pysyy: kanta on heikko eikä siinä enää esiinny aiemmin luonteenomaista syklistä. Ohkolan Metsästysseura ry:n suorittamat riistakolmiolaskennat tukevat LUKE:n/RKTL:n tutkimustuloksia: metsokannan on Ohkolassa havaittu heikkenevän jatkuvasti.

Metsokannan heikkenemiseen on varmaan monta syytä, mutta yksi seikka on varma: jo edellä mainitut tiehankkeet asutuksen leviämisen ohella ovat vieneet metson kaipaamaa erämaan rauhaa usealta sellaiselta alueelta, jossa metsot aikanaan pitivät soidintaan ja lisääntyivät.

Tässä yhteydessä tulkoon vielä todetuksi, että metson metsästäminen on alueellamme ollut kiellettyä yli kolmenkymmen vuoden ajan, emmekä tällä lausunnolla pyri tavoittelemaan metsokannan metsästysmahdollisuuksia. Kyse on yksinkertaisesti metson olemassaolosta ylipäättään näillä alueilla.

Lausunto

Edellä lausuttua taustaa vasten haluamme esittää Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohdon linjausvaihtoehtojen osalta seuraavan lausunnon:

Linjausvaihtoehto VE1 halkaisee metsojen perinteisen soidinalueen. Kyseisellä metsäalueella (rajautuu etelässä Ohkola-Kaukas -kylätiehen, lännessä Kaukasten ja Myllykylän peltoalueeseen, pohjoisessa Hyvinkää-Mäntsälä-tiehen ja idässä Ohkola-Keravanjärvi-tiehen) ei tiedetä olevan muita metsojen soidinpaikkoja. Toteutuessaan linjausvaihtoehto VE1 rikkoisi tämän vielä nyt yhtenäisen metsäalueen ja heikentäisi metsojen soidinmahdollisuuksia. Metson lisäksi uudesta aukosta metsään kärsisivät myös muut metsälintu- ja eläinlajit.

Edellä esittämillämme perusteilla katsomme, että linjausvaihtoehtoa VE1 ei tule toteuttaa.

Kaikkien linjausvaihtoehtojen osalta esitämme, että uusi voimajohto tulisi sijoittaa jo olemassa olevan sähkö- ja/tai liikenneväylästä välittömään läheisyyteen niin ettei uudella voimajohtolinjauksella tarvitsi tehdä metsiin uusia aukkolinjauksia.

Kunnioittavasti

OHKOLAN METSÄSTYSSSEURA RY

Tero Rantanen
puheenjohtaja

Lähetäjä:
Lähetetty: tiistai 5. joulukuuta 2023 21.52
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023

Luokat: Tiina

Mielipide/vastalause Fingrid Hausjärvi Anttila 400kv voimalinja hankkeeseen.
Omistamme avopuolisoni kanssa kiinteistöt [redacted] Kiinteistöillämme on varsinainen asunto, vapaa-ajan asunto sekä metsäpalsta. Toteutuessaan voima linja menisi erittäin läheltä meidän omistamiamme kiinteistöjä, mikä laskisi kiinteistöjemme viihtyvyyttä ja kiinteistöjen arvoa, sekä muuttaisi radikaalisti maisema kuvaamme kiinteistöillä. Mielestäni pienin haitta kenellekkään asunnon omistajalle olisi, jos voimalinja kiertäisi mustanmetsän luonnonsuojelualueen itä puolelta.

Lähtettä:**Lähetetty:** tiistai 5. joulukuuta 2023 15.45
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Fingrid Hausjärvi Anttila 400kV YVA/ UUDELY/2145/2023
Liitteet: image001.png; Fingrid Hausjärvi Anttila 400 kV YVA UUDELY 2145 2023.pdf

Luokat: Tiina

Hei

Liitteenä mielipiteemme YVA menettelyyn liittyen hankkeeseen 400 kV voimajohto Hausjärvi Anttila välille.

Ystävällisin terveisin

----- Forwarded message -----
Lähtettä:
Date: ti 5. jouluk. 2023 klo 15.31
Subject: Fingrid Hausjärvi Anttila 400kV YVA/ UUDELY/2145/2023
To:

Hei

Liitteenä mielipide liittyen hankkeeseen Fingrid Hausjärvi Anttila 400kV YVA/ UUDELY/2145/2023

Ystävällisin terveisin

Mielipide 4.12.2023

Hanke voimajohto Hausjärvi-Anttila

Fingrid suunnittelee uutta voimajohtoa Hausjärvi-Anttila välille. Kartassa 2/14 Kalliomäen alueella suunnitteilla olevat B-E ja B-M reittivaihtoehdot kulkevat vapaa-ajan asuntomme vierestä. Kiinteistömme numero on [REDACTED]. Alueella voimalinja tulisi suunnitelman mukaan sijoittumaan vähän yli 100 metrin päähän tonttimme rajasta ja 136 metrin päästä vapaa-ajan asunnostamme. Lisäksi suunnittelualue on piirretty osaksi tonttimme päälle.

Voimalinja aiheuttaa merkittävää lähimaisema- sekä kaukomaisemahaittaa ja olemme huolissamme maisemamuutosten vaikutuksista kiinteistön arvoon. Alueen luonto, maalaismaisema ja hiljaisuus oli merkittävä syy, miksi vapaa-ajan asunto hankittiin vuonna 2019 ympärivuotiseen käyttöön. Jos voimalinja tulee kulkemaan suunniteltua reittiä kiinteistömme edessä kulkevan kuusitaimikon sekä pellon läpi, tulee se vaikuttamaan alueen viihtyvyyteen ja virkistysarvoon, jotka ovat vapaa-ajan asunnon läheisyydessä olennaisia. Voimajohtoa ei voi maisemoida pelloilta piiloon.

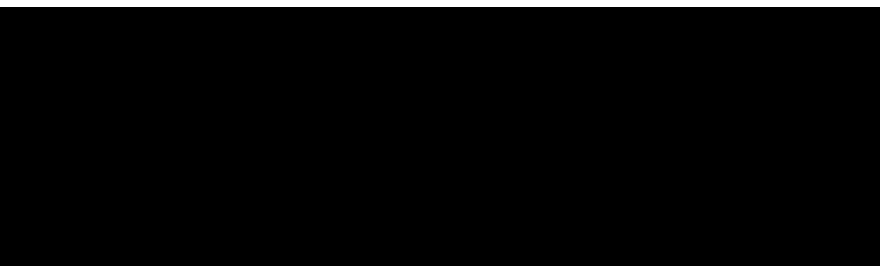
Lisäksi lähellä kulkee jo yksi Fingridin voimalinja ja uuden voimalinjan valmistuessa kiinteistömme jää kahden suuren voimalinjan väliin. Olemme huolissamme voimalinjan aiheuttamasta koronamelusta ja mahdollisista terveysvaikutuksista ihmisille. Olemme myös huolissamme, miten voimajohto vaikuttaa sähkölaitteiden toimivuuteen sekä internetyhteyksiin etätoita tehdessä kiinteistössämme.

Pyydämme, että nämä edellä mainitut asiat otetaan huomioon, eikä voimalinjaa rakenneta reiteille B-E tai B-M. Kannatamme, että voimalinjareitiksi valitaan jokin toinen voimajohtohankkeessa suunnitelluista reittivaihtoehdoista. Jos voimajohto sijoitetaan tonttimme eteen, tulee etäisyyttä kasvattaa merkittävästi kiinteistöstämme, jotta linja ei kulkisi suoraan peltöjen poikki. Lisäksi tolppien sijoittelua tulee tarkastella ja minimoida ympäristön haitat ottaen huomioon lähellä olevat asuinrakennukset ja pellot.

Suunnittelualue on piirretty osittain Päijännetunnelin päälle. Voimalinja tulisi kulkemaan lähellä Päijännetunnelia. Suunnitelman kartassa on virheellisesti masto, jonka vuoksi voimalinjan reitti on piirretty lähelle tonttiamme. Vaihtoehtona olisi siirtää linjaa merkittävästi kauemmaksi tontistamme, esimerkiksi lähemmäs aluetta, jossa vanha masto on sijainnut.

Toivomme, että alueen runsas eläimistö huomioidaan suunnittelussa. Viimeisen neljän vuoden aikana riistakameroihin on tallentunut useampi ilves ja susi. Alueella pesii paljon lintuja ja liikkuu runsaasti luonnon eläimiä kuten kettuja, jäniksiä, peuroja ja mäyriä.

Ystävällisin terveisin

Lähetäjä: [REDACTED]
Lähetetty: torstai 7. joulukuuta 2023 9.42
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: VL: UUDELY/2145/2023

Kirjataan mielipiteenä diaarille UUDELY/2145/2023

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 7. joulukuuta 2023 6.42
Vastaanottaja:
Aihe: UUDELY/2145/2023

Hei,

Pyydän huomioimaan Fingrid Oyj:n Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohankesuunnitelmassa jaksolle 2 sijoittuvan johtoreittivaihtoehdon (VE1) välittömässä läheisyydessä olevan asuin- ja piharakennuksen. Asuinrakennusta ei ole otettu huomioon Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa 2023, eikä rakennusta ole merkitty ohjelmassa esitettyihin taulukoihin taikka karttakuviin.

Asiasta on lähetetty myös palautetta Fingridille.

Rakennukset sijaitsevat Ohkolan kylässä tilalla

Lähtettäjä:
Lähetetty: perjantai 8. joulukuuta 2023 13.53
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: VL: UUDELY/2145/2023

Luokat: Tiina

Kirjataan mielipiteenä diaarille UUDELY/2145/2023

Lähtettäjä:
Lähetetty: perjantai 8. joulukuuta 2023 13.49
Vastaanottaja:
Aihe: UUDELY/2145/2023

Asia: Fingrid Oyj:n Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohanke

Mikäli ao. voimajohtohanke tulisi palstamme läpi Josta jo v. 2014 on laillisesti ryöstetty noin 3,5 ha. =yli 10% metsäalasta), minun on vaikea nähdä mahdollista päätöstänne hyväksyttävänä. Pelkkä ajatus kahden leveän rinnakkaisen voimajohtorakennelman näkeminen metsää pirstovana herättää maallikossa ajatuksen huonosta ennakkoinnista/ suunnittelusta. Mikäli halutaan säästää metsää, elinkeinoa, luontoa ja panostaa hiilinieluun, näiden tavoitteiden pitäisi näkyä myös teoissa.

Ystävällisin terveisin,

Lähettilä:
Lähetetty:
Vastanottaja:
Aihe:

maanantai 11. joulukuuta 2023 7.47
ELY Kirjaamo Uusimaa
VL: UUDELY/2145/2023

Luokat:

Tiina

Kirjataan mielipiteenä diaarille UUDELY/2345/2023

Lähettilä:
Lähetetty:
Vastanottaja:
Aihe:

perjantai 8. joulukuuta 2023 19.36
Re: UUDELY/2145/2023

Täydennyksenä lisää harkittavaksi Fingridin ja Nivoksen yhteistyötä olemassa olevan voimalinjan hyödyntämistä suunnitteilla olevan uuden rakennettavan linjan sijaan, mikäli linjaus on Nivoksen voimalinjan viereen.

Lähetetty: perjantai 8. joulukuuta 2023 14.09
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Palaute, diaarinumero UUDELY/2145/2023

Luokat: Tiina

Hei, olen asukas suunnitellun voimalinjan kohdalta Hyvinkään Myllykylässä, kiinteistötunnus

Haluan ilmaista huoleni asumismukavuuden ja luonnon monimuotoisuuden ja eläimistön osalta tällä tontilla, jonka läpi tuo yksi suunnitelmista menee.

Ensinnäkin voimalinjasta olisi talolle matkaa n. 200m, mikä on aivan kohtuuttoman lähellä äänihäiriön ja visuaalisen ilmeen kannalta. Voimalinjan suunniteltu reitti tällä tontilla näyttää olevan muutaman hehtaarin hakkuuaukeaman VIERESSÄ, se tarkoittaisi sitä, että tuolta rinteen yläpäästä hankotien mukaisesti menevältä alueelta kaadettaisiin loputkin puut. Tämä muuttaa maisemaa merkittävästi sekä päästää hankotien äänet entistä pidemmälle. Puita kaadettaisiin lisäksi tuolta perältä ja tämä "vihreä siirtymä" tälle tontille tullessaan tuhoaisi minun terveyskävelymetsän ja reitin ihan tyystin. Metsällä on suuri merkitys rauhoittumiseen, rentoutumiseen ja mielenterveyden hoitoon.

Tuo tontin osa missä on eniten metsää, mikä jäisi voimalinjahankkeen alle, on tärkeä lepo, ruokailu ja asuinpaikka monille eläimille, sen ollessa tällä hetkellä niin rauhallista aluetta. Käy täällä Ridasjärven sääksikin saalistamassa, pariin kertaan olen sattunut samaan aikaan ulos sen kanssa. Voimalinjan alta kaatuvan metsän myötä luonnon ja eläimistön monimuotoisuus tällä tontilla kärsisi massiivisesti.

Olen ehdottomasti tätä suunnitelmaa vastaan enkä tule hyväksymään tuollaista tuhoa vihreän siirtymän nimissä. Sähkö on tärkeää, kuten myös sen kulkeminen, mutta nämä työt pitää suunnitella ja järjestää luontoa ja elämää suojellen, ei tuhoten.

Terveisin,

MUISTUTUS/ UUELY/2145/2023

Voimalinja Hausjärvi-Anttila 400 kv

Miksi VE5 vaihtoehtoa ei käytetä, koska siellä ei ole merkittäviä luontoarvoja ja valmiina oleva vanha linjavaihtoehto. Uusi 400 kv voimalinja on tähän vanhaan toteutettavissa pienemmillä muutoksilla eikä uutta puhdasta luotoa tarvitsisi turmella. VE1 kulkee merkittävien avosoiden yli, mitkä ovat merkittäviä muuttolintujen levhdyspaikkoja. Linjat tulisivat aiheuttamaan paljon muuttolintujen kuolemisia. Alueiden läpi muuttaa mm. rauhoitettuja hanhia, mitkä käyttävät kyseisiä soita levhdyspaikkoinaan. Lettoavosoita, jotka ovat muodostuneet kuivatuista järvistä, on Etelä-Suomessa todella vähän ja on törkeää rikkoa uudella linjalla näiden arvokkaiden soiden luontoarvoja.

Mustasuo:

Natura 2000-alue

Saunalansuo:

Uhanalainen luontotyyppi

Kalalammin suoalue:

VE1 sähkölinja kulkisi suojellun Kalalammin alueen päällä ja rikkoisi yhtenäisen metsänäkymän. Lisäksi linjan alle sijoittuu kiinteitä muinaisjäännöksiä (hiilimiilut).

Museovirasto:

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000048845

Luonnontilainen Järvelänsuo:

VE1 kulkisi suoraan Järvelänsuon keskiosan yli. Järvelänsuon on lähes luonnontilaisena säilynyt keskiosa on rajattu arvokkaaksi luontokohteeksi. Suot ovat harvinaisia Etelä-Suomessa.

Ohkolan luotoselvitys: https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/ohkolan-luotoselvitys_enviro_2016.pdf

Lentokentän alue Mäntsälässä:

Pyytäisin huomioimaan, että lentokenttähanketta ei ole vahvistettu. Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt Mäntsälän Hirvihaaraan suunnitellun lentopaikan ympäristölupahakemuksen 2022. Näin ollen on todennäköistä, että hanke ei toteudu.

Lähetetty:

Lähetetty:

Vastaanottaja:

Aihe:

Liitteet:

Luokat:

torstai 7. joulukuuta 2023 10.42

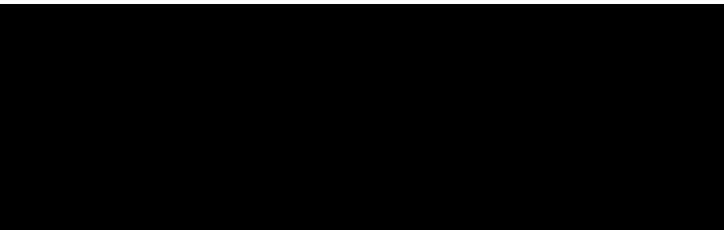
ELY Kirjaamo Uusimaa

Muistutus Hausjärven Puujaan Ja Porvoon/Sipoon Anttilan väliseen voimajohto hankkeeseen.

Voimalinja puujaa- porvoo.odt

Ympäristö; Mikko

Mielipide nro 59

 Ei viruksia.www.avast.com

UUDELY/2145/2023

mielipide:

Mielestäni oikea ja lyhin reitti linjalle on Puujaasta jo rakennetun linjan vierus. Edelleen uuden linjan eteläisin suorin reitti Pornasiin, jossa taas rakennettu linjaa. Eli 1,2,3,4,5,12. Karttaliitteen mukainen Puujaa A suorinta (Hyvinkää) Ohkola-Pornainen-L Anttila

Jo rakennetuilla pätkillä pohjoisin reitti. Hirvihaara käsittää melkoista väylää moottoritie 4 ja rata-aluetta. Lukkokesken luontokohdetta alueita. Aavaa aukeaa muodostuen jo näistä rakenteista. Vatinunnen soiden ja lammen suoja alueelle lisääntyvää kuormitusta ei voi sallia luonto kohteena.

Linjaa esiteltiin myös viher alueina. Päästöttömän energian ilmasto vaikutuksiin. Mielestäni pitäisi kokonaisuus elinkaari huomioida. Mitä vaikuttaa maanomistajan omaan käyttö oikeuteen. Jopa koko elinkeinoon. Jopa suojeluun osaltaan.

Miten kuluttaa metsien hakkuut/työkoneet. Miten ympäristöä kuluttaa linjojen rakentaminen tai millaista materiaalia metalliset valtavat tolpat johdot ovat jo tuotantovaiheessa, kaivannaisissa vaikuttaneet. Tätä tarkoitan kokonais elikaarella lisäksi vielä ennallistaminen kuten nykypäivänä vaaditaan maa ja metsätaloudelta. Tällaisiin suunnitelmiin on tältäkin osin varauduttava.

On myös varauduttava maksamaan kunnon korvaus maan omistajille. Vuosivuokra. Ja sähkönsiirron puolittaminen maapohjan omistajilta.

Lähetetty:

Lähetetty:

Vastaanottaja:

Aihe:

Liitteet:

Luokat:

torstai 7. joulukuuta 2023 20.10

ELY Kirjaamo Uusimaa

Sälinkään yhteismetsän lausunto 400kv linjasta

Lausunto 400 kv linjasta.docx

Tiina

Lausunto liitteenä.

lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA -ohjelmasta.

Fingrid suunnittelee 400 kv voimajohtohanketta välillä Hausjärven Puujaan ja Porvoon ja Sipoon rajalla sijaitsevan Anttilan sähköaseman välillä.

Hankkeesta on käynnistynyt ympäristövaikutusten arviointimenettely ja lausunnoilla on esitys hanketta koskevasta YVA-ohjelmasta.

[REDACTED] keskusteli hankkeesta syyskokouksessaan 7.12 -23 ja valtuutti [REDACTED] antamaan lausunnon evästysten pohjalta.

[REDACTED] ausuu asiasta seuraavasti.

YVA-ohjelmassa mainituista reittivaihtoehdoista vaihtoehto V 4 koskee eniten [REDACTED] aluetta. Linjaus välillä B-E kulkisi [REDACTED] alueen poikki kahdessa eri kohdassa pituudeltaan n.1600m ja pirstoisi pahasti yhtenäisiä hyväpohjaisia metsäalueita. Tämän linjauksen vaikutus olisi mittava ja rajaisi metsätaloudesta pois yli 10 ha.

Esitämme että suunnittelussa haettaisiin linjauksia jo olemassa olevien johtokäytäviä hyödyntäen tai muita vaihtoehtoja jotka säästäisivät [REDACTED] metsäalueet lisälinjoilta.

V. 2018-19 rakennettiin Nivoksen toimesta 110 kv.n linja jo olemassa olevan 110 kv.n linjan rinnalle [REDACTED] alueelle. Nämä linjaukset sijaitsevat vai muutaman sadan metrin etäisyydellä tästä nyt suunnitellusta linjausvaihtoehdosta. Tämän 110 kv.n johtolinjan hyödyntäminen välttäisi uuden linjan rakentamisen pisteiden B ja E väliltä

Hyvin hoidettujen metsäalueiden säilyttäminen yhtenäisinä pirstoitumatta tulisi olla kaikkien toimijoiden tavoitteena ja suunnittelussa tulee välttää alueiden joutumista tuottamattomaan tilaan hamaan tulevaisuuteen saakka.

Myös metsäalueilla johtokäytävien rajaus mahdollisimman kapeaksi tulee olla suunnittelun tavoitteena ja yhden pylvään mallit ovat oikeita valintoja myös metsäalueilla.

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 7. joulukuuta 2023 14.52
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: VS: Hausjärvi-Anttila 400 KW voimajohto Dnro UUDELY/2145/2023
Liitteet: Uudenmaan ELY Hausjärvi - Anttila 2145-2023.pdf; Uud ely liite 1 kroopinoja.jpg

Luokat: Elina

Hei

Liitteenä korjattu lausunto. PDF tulostus muodossa.

Terveisin

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 7. joulukuuta 2023 13.59
Vastaanottaja: 'kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi' <kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi>
Kopio:
Aihe: Hausjärvi-Anttila 400 KW voimajohto Dnro UUDELY/2145/2023

Hei

Liitteenä lausunto ja liite ko asiaan.

Terveisin

Uudenmaan ELY-keskus

pl 36

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Asia :Hausjärvi-Anttila 400kw voimajohto dnro uudely72145/2023

Pyydämme voimajohtoon kulkureitin noudattamaan nykyistä voimajohtolinjausta.

Taustaa: olen myynyt linjan siirron aiheuttaman metsäalueen ely- keskukselle luonnonsuojelutarkoitukseen vapaaehtoisella kaupalla 2008. Mikäli tämä aiheuttaa suunniteluun mukaisen uuden johtokäytävän rakentamisen aiheutti tekemäni luonnonsuojelua edistävä toimenpide kokonaisarviona enemmän haittaa kuin hyötyä

Luonnonsuojelurajausta voidaan lain mukaan purkaa erityisestä painavasta yhteiskunnallisesta kokonaisvaikutus syystä.

Esitän että vaihtoehtoisesti selvitetään luonnonsuojelualueen laajentamista etelään ja itään (liite 1) n.5ha alueelle rajoittuen kroopin ojaan (naturapuro,laajempi selvitys tilan [REDACTED] lausunnossa) alue on luonnon monimuotoisuuden kannalta ymmärtääkseni OK. Kokonaisuutena luonnonsuojelualue laajenenee. Huomiona voimalinjan luonnonsuojelualueen vastapäinen länsipuolen alue (kalliota) ei ole suojeltu.

Omien tilojeni ([REDACTED]) osalta olen valmis neuvotteluihin. Tilan [REDACTED] omistaja [REDACTED] on valmis neuvotteluihin. tiloilta [REDACTED] on ehtinyt kysyä mutta uskon heidän suhtautuvan rakentavasti neuvotteluihin.

Perusteluja

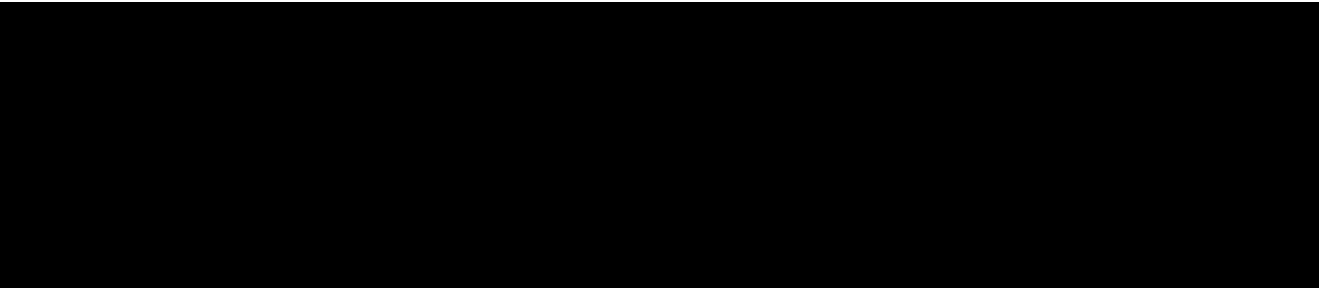
- Luonnon ja maiseman kannalta parempi ratkaisu
- rakennus- ja ylläpitokulut pienemmät.

Toivon että esittämäni toimenpiteet huomioidaan valmistelussa.

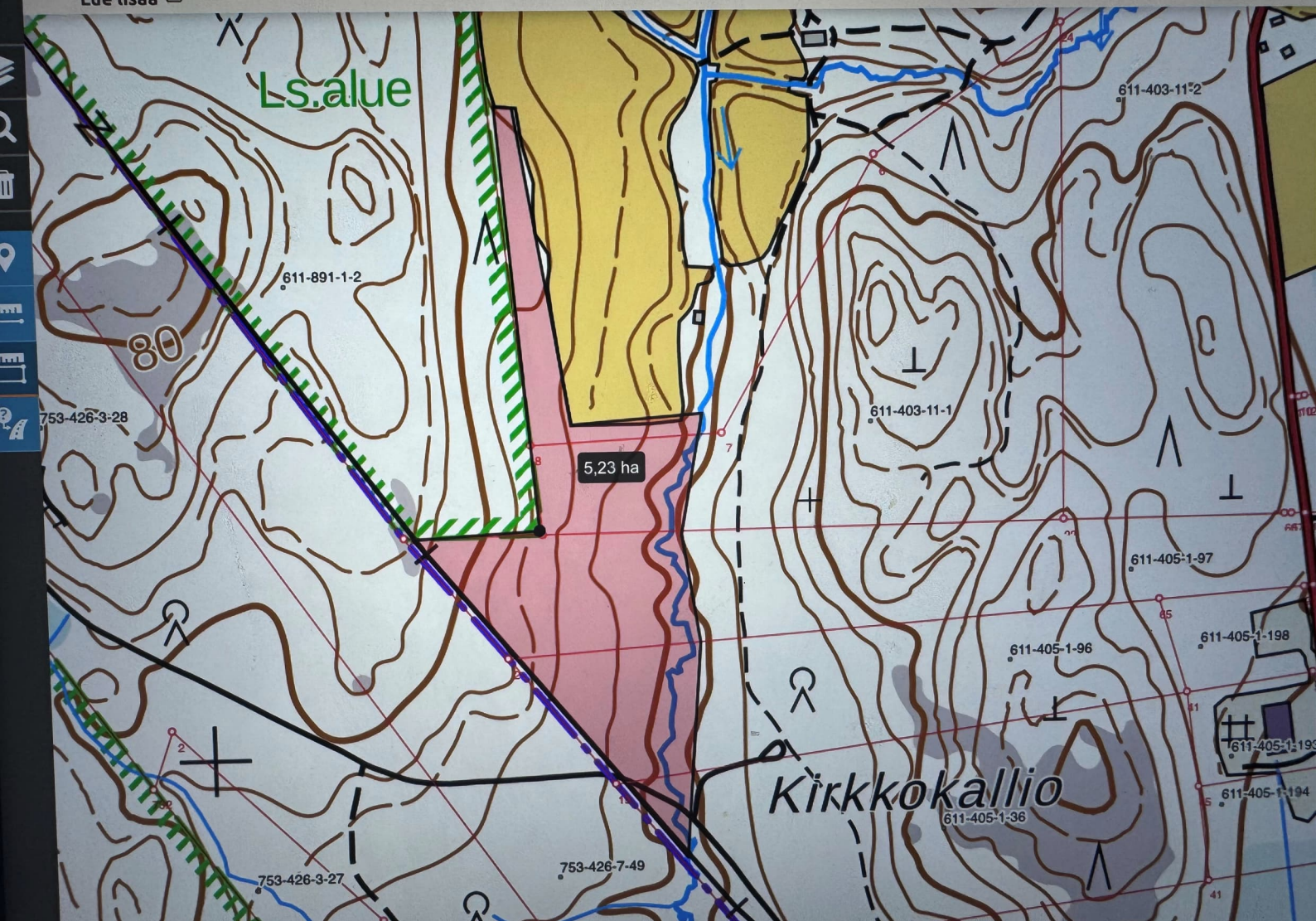
Liite 1

Viite Puh.kesk Jani Seppänen Uud -Ely ylitarkastaja metso ohjelma (valmisteli kaupan 2008)

Pornaisissa 7.12.2023

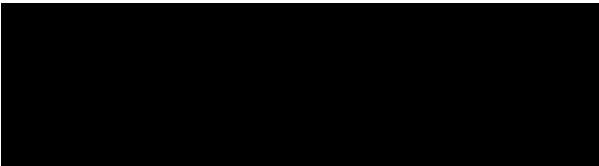
27.11.2023 - Laserkeilaus 5p aineistoa voi ladata myös yksittäisinä karttalehtinä
Lue lisää

Lähtettäjä:
Lähetetty: perjantai 8. joulukuuta 2023 13.30
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: lausunto voimajohtohankkeesta UUDELY/2145/2023 Annukka Engström
Liitteet: lausuntc

Luokat: Tiina

Liitteenä kaksi lausuntoa voimajohtohankkeeseen liittyen.

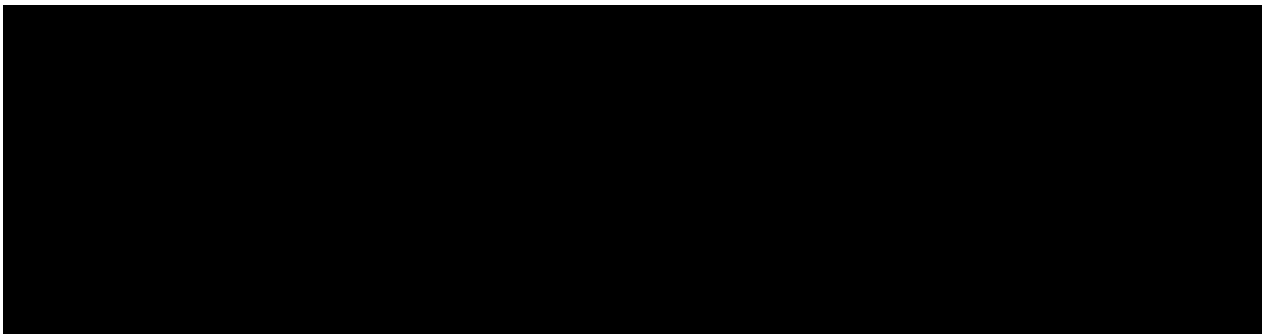
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/

Opastinsilta 12
00520 Helsinki
UUDELY/2145/2023

Lausunto Hausjärvi-Anttila -voimajohtohankkeesta

Tämä lausunto koskee välin Kalliomäki-Soinila vaihtoehtojen 1 ja 2 osuuden B-C eteläosaa ja osuutta C-D eli Toukolan aluetta. Toukolan navetta on pisteen C luona ja pellot alkavat 1,5 km tästä pohjoiseen Isonpellontieltä ja jatkuvat etelään noin pisteeseen D asti.

Toukolassa sekä peltoviljely että lypsykarja ovat luonnonmukaisessa tuotannossa. Luonnonmukainen tuotanto on määritelty EU-tason lainsäädännössä. Säädösten mukaan kotieläinten rehusta 70 % tulee olla omalla tilalla tuotettua. Lisäksi luomueläinten on päästävä laidunkaudella päivittäin laitumelle (laidun = alue, jolta eläin saa merkittävän osan ravinnostaan, ei esim. pysyvä tarha). Mikäli toteutettavaksi Kalliomäki-Soinila -välille valitaan joko vaihtoehto 1 tai vaihtoehto 2, tulee huolehtia siitä, että Toukolassa voidaan myös voimajohdon rakennusvaiheessa noudattaa MMM asetusta luonnonmukaisesta tuotannosta. Tieto rakentamisen tarkemmasta aikataulusta on saatava tuotannonsuunnitteluun viimeistään kaksi vuotta ennen rakentamisen aloittamista, jotta rehunurmien viljely ja laidunkierto voidaan toteuttaa karjan tarpeet huomioiden myös voimajohdon rakentamisen aikana.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
ylitarkastaja
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
UUDELY/2145/2023

Lausunto Hausjärvi-Anttila -voimajohtohankkeesta

Tämä lausunto koskee välin Kalliomäki-Soinila vaihtoehdon 2 osuuden Toukola-Rajasuo pohjoisinta noin 2,5 km pituista osuutta Kurun Toukolasta Nyrlyn Kurikkoon. Kyseisellä osuudella suunniteltu johtoreitti kulkee Holmilan, Keijumäen, Tiilolan ja Ukulammin-Kurikonkallion läpi.

Kuten hankkeen liitekartoista voi nähdä, suunniteltu johtoreitti leikkaa maakuntakaavassakin arvokkaaksi kallioalueeksi määritellyn alueen. Kyseisellä kallioalueella sijaitsee jo Holmilankallion luonnonsuojelualue hieman pohjoisempana, mutta alueen eteläosa on aivan yhtä arvokas ja ainutlaatuinen kohde Ukulamin ja sen ympäristön rotkomuodostumien takia. Alue on maisemallisesti poikkeuksellisen hieno. Huomattavaa on, että tämä kallioalue on metsojen elinympäristöä. Lisäksi Keijumäen-Kurikonkallion alue kuuluu ilvesten reviiriin. Ilveksen pentueista on havaintoja vuosittain.

Holmilan alueella ja Keijumäessä on korkeuserojen takia poikkeuksellisen monipuolisia elinympäristöjä kuivista kallioalueista alueen halki kulkevien valtaojien muodostamiin pieniin lampiin. Holmilan alueelle tunnusomaista on niittylajiston runsaus ja reuna-alueiden vanhat puut.

Sekä Holmilan että Tiilolan alue ovat säilyneet maisemallisesti samankaltaisina pitkään. Maisemassa on hyvin vähän nykyaikaisia elementtejä. Tällaisiakin ympäristöjä tarvitsemme. Keijumäen yli kulkeva voimajohto tulisi hallitsevaksi osaksi maisemaa erittäin laajalla alueella.

MUISTUS JA VAATIMUS

7.12.2023

FINGRID
UUDELY/2145/2023

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland

13-12-2023

VOIMAJOHTO Hausjärvi –Porvoo välille 400kV

Kiinteistön [REDACTED]
kiinteistöjen alueelle on kaavailtu uutta 400 kV sähkölinjaa.

Tiedotustilaisuudessa 23.11.2023 Fingrid esitti, että tarve uuden 400kV linjan rakentamiselle on syntynyt, kun pääkaupunkiseudun voimalaitoksia on purettu. Siirtokapasiteettia tarvitaan pääkaupunkiseudun sähkön käytön tarpeisiin. Lisäksi Fingrid siirtää sähköä muualle eurooppaan.

SÄHKÖN HINTA

Fingridin maanomistajantiedotteessa (marraskuu 2023) on mainittu, lainaus: "voimajohtoyhteys tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi, kun sähkönsiirto kasvaa tavoiteltaessa hiilineutraalia Suomea vuonna 2035. Myös sähkön hinta pystytään säilyttämään yhtenäisenä koko Suomessa. Nämä ovat Fingridin lakisääteisiä tehtäviä".

Kysyin tässä tiedotustilaisuudessa; miten Fingrid pystyy säilyttämään sähkön hinnan yhtenäisenä koko Suomessa? Tämä on Fingridin lakisääteinen tehtävä, kuten se on tiedotteessa esitetty. Kysymys on erittäin oleellinen kun se näin maanomistajantiedotteessa esitetään. Koska vastausta kysymykseeni en saanut, on tämä väite perätön. Maanomistajantiedote antaa väärän kuvan hankkeesta maanomistajille, koska perusteita edellä olevalle, lainaus; "sähkön hinta pystytään säilyttämään yhtenäisenä", väitteelle ei ole.

VAATIMUS 1

Koska maanomistajantiedotteessa maanomistajille annetaan tietoa tästä hankkeesta, on tämä sähkön hintaan vaikuttava asia oikaistava ja kerrottava kuinka sähkön hinta pystytään säilyttämään yhtenäisenä koko Suomessa.

HANKKEEN YLEISHYÖDYLLISYYS

Hanke ei ole yleishyödyllinen, koska se on suunnattu vain pääkaupunkiseudun poistuvan voimalaitoskapasiteetin energian tarpeeseen. Pääkaupunkiseudun olisi luullut olevan niin kaukaa viisas, että olisi varautunut tähän muutostarpeeseen.

Jos tämä hanke etenee, tulee siitä saatava hyöty Fingridille ja pääkaupunkiseudulle. Hankkeen kaikki haitat maanomistajille.

Hanke tukee Fingridin liiketoimintaa sähkönsiirtokapasiteetin lisäämiseen myös muualle euro-alueelle.

VOIMAJOHTOHANKKEEN YHTEISVAIKUTUS

Hanketta on suunniteltu olemassa olevien voimajohtoreittien rinnalle ja myös kokonaan uusien reittien vaihtoehtoja on esitetty.

Voimajohtoreiteillä on monta risteävää ja erkanevaa reittivaihtoehtoa, jossa reittien yhteisvaikutus on huomattava. Yhteisvaikutus on sähkökentänvoimakkuuden, maiseman, melun ja tuulen olalta erittäin merkittävä ja se estää viihtymisen ja asumisen tällä vaikutusalueella sekä estää metsätalouden harjoittamisen. Kahden erillisen johtoreitin välisellä alueella metsän tuulituhot ovat huomattavat ja aiheuttaa lisää metsäkatoa.

VAATIMUS 2

- a) Yhteisvaikutus johtoreittien välisellä hättavaikutusalueella tulee luotettavasti selvittää.
- b) Metsän hiilensitomiskyky alueella menetetään ja siitä johtuvat laskennalliset arvot ja vastuut tulee selvittää hiilinielujen osalta.
- c) Jos hättavaikutusalueella on asuntoja, on niistä saatava täysi korvaus.

OMAISUUDEN SUOJA

Maanomistajia koskee perustuslaki ja omaisuuden suoja. Lunastuslaki on vanhentunut ja sitä ollaan uudistamassa. Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa on ehdottoman tärkeää ottaa huomioon tämän lunastuslain uudistustarve.

VAATIMUS 3

Hanke on keskevtettävä kunnes lunastuslaki on päivitetty.

